

N y e
S a m l i n g
af det
Kongelige Norske
Videnskabers Selskabs
Skrifter.

Andet Bind.

Med Kobber.

Kjøbenhavn, 1788.

i Christian Gottlob Profts Forlag,
Kongelig Universitets-Boghandler.

Trykt hos Hofbogtrykker Nicolaus Møller og Søn.

1798

Guilmo

1798

Reichliche

Reichliche

Reichliche

Reichliche

1798

Reichliche

Reichliche

Lil

Deres Kongelige Høihed
Kronprinds Frederik.

11

Dans l'ancienne

Manuscrit de l'abbaye

Deres Kongelige Hoihed elsker Norge, som
det hele Norske Folk kiender kun en Følelse
for sin Konges dyrebare Søn, den glade Følelse at
være ham alt, hvortil Ild og Trostøb og Kierlighed
kunne danne Undersaatter af den bedste Fyrste.

Det Offer, vi i Nationens Navn, som forenede
Videnskabers Mænd i disse Blade nedlægge for
Deres Kongelige Hoihed, er kun et ringe Offer;
ved Deres Kongelige Hoiheds naadige Bifald
maa det først høves til det ønskelige Værd, som det
ved vore beste Bestræbelser og Omster ikke har kun-
net erholde.

Naadigste Kronprinds og Herre!
Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab er
noget, det er fra en liden Begyndelse indtil denne
Dag gaaet frem ved Monarchens og dets Høie
Præsens fyrstelige Understøttelse. Men det kan blive
meget, og det føler Drift til at gaae frem, til at
opfylde sit Folks billige Fordringer og Forventninger,
til at vorde sin Fyrstes Lyst, i samme Grad, som
det føler sig stolt af at lyde hans Scepter.

Deres

Deres Kongelige Hoied er Selskabets,
som De er begge Rigerne's glade Haab; De ynde
naadigst i Selskabets Glid Nationens Fremløb paa
Videnskabernes ærefulde Bane.

Med det naadige Bifald, De tilsmiler nærvæ-
rende Forsøg, fremkalde og udbrede De stedse vo-
rende Fuldkommenhed over vore fædrelandiske
Bestræbelser. De byde Musen og Gratier boe og
blomstre i deres Trønders trofaste Stad; og da,
Prinds, skal Norges Held blomstre og tiltage ved
Kund=

Kundskabens Glor og Frembert; Selskabets Hæder
være med Norges vorende Held, og en Dobre-Evig-
hed tilberedes Kongens Søn uroffelig grundet paa
Norges Vel og Videnskabernes Vre.

Underdanigst

af

Selskabet.

Handwritten text at the top of the page, likely bleed-through from the reverse side. It is mostly illegible due to fading and bleed-through.

Til Læseren.

Af de til foregaaende Bind henhørende Kobberer, som jeg den Tid af Mangel paa Tegninger ikke kunde levere, følger hermed det, der henhører til Hr. Professor STRØM'S Afhandling om Silde- og Rød-Nat; det andet derimod til Hr. Justitsraad og Generalkonduktor HAMMER'S Afhandling om den beste Maade at gjøre Engelsk Malt paa, har det ikke været mig mueligt at tilveiebringe, saasom Tegningen er bortkommet, og ingen ny har været at bekomme. Men da Kiendere have forskret mig, at Tegningen saa noiagtigen er beskrevet i Afhandlingen, at den ikke meget savnes; haaber jeg, at dette Kobbers Savn ikke vil blive anseet for noget betydeligt Tab.

I Henseende til nærværende Bind bør jeg her ikke undlade at melde om en Feil, der er indløben ved Afhandlingen om Torskfiskeriet paa Sundmør, der begynder Side 213 og ender Side 250. Saavel paa Titelen som oven over enhver Side er den tilskreven Hr. Strøm, endskiont den tilhører Hr. Falck. Hertil forledtes man deels

af den givne Fortegnelse paa Ordenen, i hvilken Afhand-
lingerne skulde trykkes, deels af Dypskriften paa Afhand-
lingen selv. Paa begge disse Steder findes Hr. Professor
Stroms Navn, og man fattede derfor ikke mindste Mis-
tanke om Urigtighed, førend man ved Afhandlingens
Slutning blev vaer, at den var underskrevet af Hr. Mel-
chior Falck. I en Note tilkiendegaves Feiltagelsen, som
man her beder at undskyldes.

Robbernes og Arkenes Antal, indsees letteligen, ikke
at staae i en Forlæggeres Magt. Hine rette sig efter
Afhandlingernes Natur, og disse efter Afhandlingernes
Størrelse og Mængde, der bestemmes til at indrykkes i et
Bind. Her ere saavel Robbernes som Arkenes Antal
blevet større end i foregaaende Bind, og det samme eller
modsatte vil finde Sted herefter; dog skal, saa vidt mueligt,
Forfælleren ikke blive betydelig.

I øvrigt haaber jeg, at man saavel ved dette Skrifts
Udgave, som de øvrige jeg har forlagt og forlægger, vil
finde, at intet af det, man billigen kan fordre af en For-
lægger, er blevet forsømt.

Forlæggeren.

Indhold.

I.	Indretning af en Rudderpram for smaa Floders og mindre Bandskafers Oprensning. Af Adolph Modeer, Side	1.
II.	Om Middagslinien og Jordens Figur. Af D. C. Fester,	7.
III.	Om Bøtte og Falkesagt,	53.
IV.	Beskrivelse af en mineralisk Kilde paa Rindaas Præstegaard. Af Peder Harboe Herberg,	89.
V.	Fortsatte mathematisk og fysisk Betænkninger over Nord- lyset. Af D. C. Fester,	124.
VI.	Om Steen Kobben. Af E. Rosted,	183.
VII.	Om Haa Kierringen. Af samme,	201.
VIII.	Om Torffe Waarfiskeriet paa Sundmor. Af Melchior Falck,	213.
IX.	Undersøgning, hvorledes man paa den korteste Maade kan opløse saadanne Equationer, som indeholde flere eller mange ubekjendte Størrelser tillige. Af F. C. H. Arenh,	251.
X.	Betragtning over de betydeligste Hovedposter, som især maae være Formaalet for den duelige Malers Opmerksomhed. Af D. C. Fester,	287.
XI.	Undersøgelse, om hvorvidt man i Lovtaler bør anføre Heltens Feil. Af L. Smith,	319.
XII.	Om Haamæren og Haastærjen. Af H. Stram,	335.
XIII.	Fortegnelse over Rorske Sæbexter. Af samme,	345.
XIV.	Om det Rorske Minerale kaldet Hofmette. Af samme,	357.
XV.	En liden rar Fugl, (Moracilla scolopacina) beskrevet. Af samme,	365.
XVI.	Om Lemenden, (Mure Norvegico). Af samme,	369.
XVII.	Rogle Insect-Larver med deres Forvandlinger beskrevne. Af samme,	375.
		XVIII.

Indhold

XVIII.	Om Torste-Fiskeriet med Garn. Af H. Strøm,	Side 407
XIX.	Betragtning over det mechaniske Problem: naar et Kug i den mueligst korteste Tid med den mueligst største Mængde Vand ubi samme af en stieliggende Flade skal opdrages ubi en vis Høide, da at finde Størrelsen af den Winkel, som den stieliggende Flade bør giøre med Horizonten. Af D. C. Fester,	417
XX.	Forsøg til en ny Forklaring over et Sted i Horatius poetiske Brev om Digtkonsten. Af W. H. F. Abrahamson,	429
XXI.	Betragtning over Jordluftens Beblandelse med fremmede Materier, og det Forhold, som Mængden af de fremmede Partikler omtrunt maae have til de rene Luftdeles Antal. Af D. C. Fester,	443
XXII.	Betragtning over den nødvendige Forsigtighed, som Naturforskeren maae iagttage ved at anstille Forsøg. Af samme,	467
XXIII.	Anmerkninger over Rorvel, (Scandix cerefolium). Af P. J. Bergius,	493
XXIV.	Om salte Vand og Jordarter paa Eger i Norge. Af H. Strøm,	505
XXV.	Betragtning om uendelige Størrelser i forstellige Ordener. Af D. C. Fester,	517
XXVI.	Forsøg til en Bestemmelse af de beqvemste og forbelegtigste verticale Vinger ved Veirmøller. Af samme,	539
XXVII.	Bemerkninger ved den 11 Løme af aligemeine Verldshistorie. Af P. F. Suhm,	569
XXVIII.	— — — ved den 12 Løme. Af samme.	609
XIX XIX		
XX XX		
XXI XXI		
XXII XXII		
XXIII XXIII		
XXIV XXIV		
XXV XXV		
XXVI XXVI		
XXVII XXVII		
XXVIII XXVIII		
XXIX XXIX		
XXX XXX		
XXXI XXXI		
XXXII XXXII		
XXXIII XXXIII		
XXXIV XXXIV		
XXXV XXXV		
XXXVI XXXVI		
XXXVII XXXVII		
XXXVIII XXXVIII		
XXXIX XXXIX		
XL XL		